

Pravila ICC-ja za borbu protiv korupcije

Izdanje 2023.

Molimo, citirajte kao:

ICC (2023.), Pravila ICC-ja za borbu protiv korupcije; <https://iccwbo.org/news-publications/policies-reports/icc-rules-on-combating-corruption/>

Autorska prava © 2023. Međunarodna trgovačka komora

Sva prava pridržana. ICC zadržava sva autorska prava i ostala prava intelektualnog vlasništva u ovome radu. Niti jedan dio ovoga rada ne smije se reproducirati, distribuirati, prenositi, prevoditi ili prilagođavati u bilo kojem obliku ili na bilo koji način bez pisanog dopuštenja ICC-ja, osim ako je to dopušteno zakonom.

Prijevod na hrvatski jezik u organizaciji ICC-ja Hrvatska.

Izvornik teksta na engleskom jeziku preveden je uz dopuštenje Međunarodne trgovačke komore (ICC) koja ne odgovara za točnost prijevoda.

Dopuštenje ICC-ja možete zatražiti na e-adresi: publications@iccwbo.org.

Ovaj dokument, kao i svi podaci i zemljopisne karte koje su u njega uključene, ne dovode u pitanje status ili suverenitet nad bilo kojim teritorijem, crte razgraničenja međunarodnih granica te nazive bilo kojeg teritorija, grada ili područja.

Sadržaj

Uvod	5
Dio I. Antikorupcijska pravila	6
Dio II. Smjernice za podršku provedbe i usklađivanja s antikorupcijskim pravilima	6
Dio III. Elementi učinkovitoga korporativnog programa usklađenosti	10
Dio IV. Definicije	12

Uvod

Pravila ICC-ja za borbu protiv korupcije osmišljena su kao metoda samoregulacije poslovnih subjekata u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom i međunarodnim pravnim instrumentima. Njihovim dobrovoljnim usvajanjem i implementacijom poduzeća promiču visoke standarde integriteta u poslovanju, bilo između poduzeća i javnih tijela bilo među samim poduzećima.

Ova Pravila imaju važnu ulogu jer poduzećima pomažu u usklađivanju sa zakonskim obvezama i postupanju u skladu s brojnim međunarodnim antikorupcijskim inicijativama. Pružaju i odgovarajuću osnovu za odupiranje pokušajima iznude ili traženja mita.

Sva se poduzeća trebaju pridržavati važećih zakona i propisa zemalja u kojima imaju poslovni nastan i gdje posluju. Pravila ICC-ja za borbu protiv korupcije nisu namijenjena zamjeni ili modificiranju postojećih zakona i propisa. Umjesto toga, Pravila su samoregulirajući skup pravila i, u konačnici, poslovni alat za strana poduzeća koja će ih pažljivo koordinirati s primjenjivim pravnim instrumentima i propisima. Stoga bi Pravila poduzeća trebala dobrovoljno usvojiti i provoditi, a u slučaju sukoba između primjenjivih zakona i propisa te ovih Pravila, prvi će prevladati.

ICC-jevi Modeli ugovora, poput ICC-jeva modela Antikorupcijske klauzule, upućuju na Dio I. ovog Pravilnika. Poduzeća se pozivaju da uključe Dio I. ovih Pravila u svoje trgovačke ugovore, u cijelosti ili pozivanjem na njega, kako bi spriječila da na njihove ugovorne odnose utječe bilo kakav oblik korupcije.

Iako se ova Pravila ne mijenjaju u skladu s veličinom poduzeća ili prirodom njegovih aktivnosti, njihova će se provedba morati prilagoditi u skladu s procjenom rizika, a posebice u skladu s prirodom poslovne aktivnosti. Uspjeh ovih Pravila ICC-ja ovisit će o stavu uprave / upravnog odbora i svih rukovodećih linija: trebala bi postojati jasna poruka predsjednika uprave i/ili glavnog izvršnog direktora poduzeća da je korupcija zabranjena i da će se primjenjivati učinkoviti korporativni program usklađenosti. Kultura integriteta i usklađenosti (pridržavanja) među svim zaposlenicima poduzeća također je bitna.

Opća struktura Pravilnika

Pravila se sastoje od četiri dijela: u Dijelu I. navode se pravila, Dio II. pruža smjernice za podršku provedbe i usklađivanja s Pravilima, Dio III. navodi predložene elemente učinkovitoga korporativnog programa usklađenosti, a Dio IV. sadrži definicije korištenih pojmova.

Dio I.

Antikorupcijska pravila

Članak 1. | Zabrana korupcije

Koruptivna praksa zabranjena je uvijek i u svim oblicima. Ona uključuje komercijalno ili javno podmićivanje, iznuđivanje ili traženje mita, trgovanje utjecajem i pranje protupravno stečene imovinske koristi stečene navedenim koruptivnim praksama. Zabrana se primjenjuje bez obzira na to jesu li te koruptivne radnje izvršene izravno ili neizravno (npr. korištenjem trećih strana).

Članak 2. | Izvještavanje

Poduzeća, njihove treće strane i zaposlenici dužni su:

- A. prijaviti svaki stvarni ili potencijalni čin korupcije, zaobilaženje ovih pravila ili druge probleme, putem internih službenih ili neslužbenih mehanizama za prijavu
- B. učiniti dostupnima informacije o vanjskim dostupnim mehanizmima i kanalima izvještavanja za sigurno prijavljivanje sumnjivih radnji koje mogu predstavljati kršenje zakona ili za izvještavanje u javnom interesu
- C. jamčiti da navedeno izvještavanje neće dovesti do odmazde ili drugih štetnih posljedica.

Dio II.

Smjernice za podršku provedbe i usklađivanja s antikorupcijskim pravilima

Članak 3. | Pristup temeljen na riziku

Svako poduzeće, bez obzira na veličinu, prirodu, poslovne aktivnosti, geografsku prisutnost ili industriju, može usvojiti i implementirati ova Pravila slijedeći učinkoviti pristup koji se temelji na riziku. On uključuje prepoznavanje, procjenu i razumijevanje specifičnih rizika kojima je poduzeće izloženo te poduzimanje odgovarajućih mjera za njihovo ublažavanje.

Članak 4. | Izrada programa usklađenosti

Poduzeća će:

- A. razviti program usklađenosti proporcionalan riziku s kojim se suočavaju
- B. pružati smjernice zaposlenicima o tome kako zakonito i sigurno komunicirati s javnim službenicima tijekom provedbe poslovnih aktivnosti
- C. proširiti zabranu na plaćanja radi ubrzavanja postupaka, koja su zabranjena u većini pravnih sustava. Isplate mogu biti iznimno dopuštene kada su zaposlenici suočeni s hitnim i izvanrednim okolnostima u kojima se plaćanje radi ubrzavanja postupka teško može izbjeći, kao što je to slučaj kada su zdravlje ili sigurnost zaposlenika poduzeća ugroženi. Kada se plaćanje radi ubrzavanja postupaka obavi pod takvim okolnostima, ono mora biti točno evidentirano u poslovnim knjigama i računovodstvenim evidencijama poduzeća u

skladu s člankom 9. ovih Pravila. Poduzeća se potiču na raspravu o mjerama za sprječavanje da se ista situacija ne dogodi u budućnosti.

Članak 5. | Angažiranje trećih strana

Poduzeća ne bi trebala rabiti treće strane za omogućavanje ili provođenje koruptivnih aktivnosti.

Poduzeća bi trebala:

- A. angažirati ili zadržati treće strane samo u mjeri u kojoj je to prikladno za redovno vođenje poslovanja poduzeća i osigurati da su naknade razmjerne i prikladne za njihovu legitimnu uslugu
- B. osigurati da njihova središnja uprava ima odgovarajuću kontrolu nad odnosom s trećim stranama poduzeća te da vodi evidenciju svih relevantnih informacija, u skladu s člankom 9. ovih Pravila
- C. poduzimati razumne i razmjerne mjere i, koliko je to zakonski moguće, osigurati da se treće strane pridržavaju ovih Pravila u svojem poslovanju u ime poduzeća ili s njim
- D. izbjegavati poslovanje s trećim stranama gdje mogućnosti korupcije ili sukoba interesa nisu bile na odgovarajući način uzete u obzir i izbjegnute
- E. provoditi periodičnu i odgovarajuću temeljitu dubinsku analizu kvalifikacija i dosadašnjih rezultata trećih strana te usklađenosti njihovih trećih strana s antikorupcijskim propisima. Ova dubinska analiza može biti dio šire procjene koja sveobuhvatno analizira druge rizike u vezi s rizikom od korupcije.
- F. provoditi svoju nabavu roba i usluga te svoje transakcije s trećim stranama u skladu s prihvaćenim poslovnim standardima i važećim antikorupcijskim zakonima i propisima te, u mjeri u kojoj je to moguće, putem otvorenih i transparentnih procesa nabave
- G. sklopiti pisani ugovor s trećim stranama koristeći se jednom od opcija Antikorupcijske klauzule ICC-ja ili uključujući sljedeće odredbe ovisno o riziku koji predstavlja treća strana:
 - informiranje trećih strana o politikama poduzeća i/ili očekivanim standardima u vezi s prevencijom, otkrivanjem i odgovorom na korupciju.
 - zahtijevanje od treće strane da izjavi, predstavlja i jamči da se pridržava ovih Pravila i svih primjenjivih politika te antikorupcijskih zakona i propisa. Na temelju procjene rizika poduzeća, poduzeće može omogućiti dodatni rok trećoj strani kako bi implementirala poboljšanje standarda usklađenosti koje poduzeće očekuje.
 - obvezivanje treće strane da neće sudjelovati ili tolerirati bilo kakav čin korupcije i da će obavijestiti poduzeće ako postoje bilo kakva kršenja u vezi s primjenjivom antikorupcijskom klauzulom.
 - dopuštanje poduzeću da utvrdi – bilo zahtjevom za reviziju poslovnih knjiga i računovodstvenih evidencija treće strane, izravno ili putem neovisnog revizora, bilo drukčije – usklađenost s ovim Pravilima i pisanim ugovorom sklopljenim između poduzeća i treće strane. Alternativno, na temelju rizika koji predstavlja treća strana, poduzeće može jednostavno zahtijevati periodične potvrde o usklađenosti.
 - osiguranje da će se naknade i/ili druga plaćanja trećoj strani te plaćanja treće strane vršiti samo u zemlji osnivanja treće strane ili zemlji u kojoj se obveze stranaka izvršavaju prema pisanom ugovoru. Plaćanja treba izvršiti na račun ugovorne strane, a ne putem bilo koje druge osobe ili poduzeća. Bilo koji drugi aranžman plaćanja ili korištenja gotovinom ili kriptovalutom ili tajnim poreznim oazama moraju biti predmet dodatne razine dubinske analize i odobrenja kako bi

se osiguralo da ne predstavljaju zaobilaženje antikorupcijskih kontrola ili da se ne rabe za pranje novca.

- dopuštanje poduzeću da jednostrano suspendira ili raskine odnos, nakon obavijesti, i ponudi mogućnost popravnih radnji u mjeri u kojoj je to moguće, ako postoji zabrinutost u dobroj vjeri da je treća strana postupila u suprotnosti s politikama poduzeća ili ovim Pravilima i/ili kršeći bilo koje primjenjive antikorupcijske zakone i propise.

Članak 6. | Politički i dobrotvorni prilozi te sponzorstva

Poduzeća trebaju poduzeti mjere kako bi se osigurala od toga da se politički i dobrotvorni prilozi i sponzorstva ne iskoriste kao izgovor za koruptivne radnje te kako bi umanjila svaki rizik od sukoba interesa povezanog s navedenim aktivnostima. Ove mjere uključuju:

- A. pružanje tih dobrotvornih priloga na transparentan način, u skladu s primjenjivim pravom i uvjetima za javno objavljivanje
- B. provođenje odgovarajuće dubinske analize temeljene na riziku u vezi s primateljima i korisnicima ovih doprinosa. Posebnu pozornost treba posvetiti provjeri dobrotvornih priloga u koje su uključene politički istaknute osobe ili njihovi bliski rođaci, prijatelji i treće strane
- C. dobivanje odobrenja s više instance (npr. odobrenje s razine rukovoditelja ili uprave / upravnog odbora) kada je to neophodno zbog rizika koji primatelj predstavlja te odgovarajući upis dobrotvornih priloga u poslovne knjige i evidencije poduzeća.

Članak 7. | Darovi i gostoprimstvo

Poduzeća trebaju uspostaviti procedure za javno objavljivanje, davanje odobrenja te evidentiranje darova i gostoprimstva kako bi osigurala da su takvi dogovori:

- A. u skladu s nacionalnim pravom, mjerodavnim međunarodnim aktima i instrumentima, ovim Pravilima te antikorupcijskim zakonima i propisima
- B. ograničeni na razumne, razmjerne i izdatke u dobroj vjeri (izdatke *bona fide*) te da se isporučuju u dobroj vjeri
- C. pruženi transparentno, da ne vrše neprimjeren utjecaj i da ne bi razumno bili percipirani kao neprimjereni utjecaj na primateljevo obavljanje svojih dužnosti
- D. sastavljeni od plaćanja u gotovini ili ekvivalentu gotovini
- E. nisu u suprotnosti s poznatim odredbama primateljeve interne kontrole, etičkoga kodeksa, kodeksa ponašanja i programa usklađenosti
- F. nisu ponuđeni ni primani prečesto niti u neodgovarajuće vrijeme u koje bi mogli djelovati kao neprimjeren utjecaj na proces donošenja odluka, npr. tijekom pregovora o sklapanju ugovora ili tijekom postupka javnog nadmetanja
- G. izravno povezani s poslovanjem poduzeća te imaju jasnu, razumnu, razmjernu i legitimnu poslovnu svrhu.

Članak 8. | Sukob interesa

Stvarni, potencijalni ili percipirani sukobi interesa moraju se javno objavljivati i izbjegavati jer mogu utjecati na prosudbu pojedinca pri izvršavanju njegovih/njezinih dužnosti i odgovornosti.

Poduzeća trebaju pomno pratiti i upravljati stvarnim, potencijalnim ili percipiranim sukobima interesa ili njihovom pojavom kod svojih trećih strana i zaposlenika ili drugih pojedinaca kako bi osigurala da su njihovi postupci, prosudbe ili donošenje odluka nepristrani. Poduzeća ne smiju iskoristiti tuđe sukobe interesa.

Bivši javni dužnosnici ne smiju se zapošljavati ili angažirati prije nego što istekne razumno razdoblje nakon prestanka njihova radnog odnosa ako se njihova buduća aktivnost ili radno mjesto odnosi neposredno na dužnosti koje su obnašali ili nadzirali tijekom svojega mandata.

Tamo gdje je to primjenjivo, moraju se poštovati ograničenja koja nameće nacionalno zakonodavstvo.

Za više informacija poduzeća se upućuju na [Smjernice ICC-ja o sukobu interesa u poduzećima](#).

Članak 9. | Financijsko izvještavanje i računovodstvo

Poduzeća trebaju osigurati:

- A. da su sve financijske transakcije adekvatno utvrđene te propisno i objektivno evidentirane, s razumnim detaljima, u odgovarajućim poslovnim knjigama i računovodstvenim evidencijama
- B. da ne postoje „neslužbene“ ili tajne poslovne knjige i računovodstvena evidencija te se ne smiju izdavati isprave u kojima nisu objektivno i točno evidentirane transakcije na koje se odnose
- C. da se ne knjiže nepostojeći rashodi ili obveze, ili s netočnim utvrđenjem njihovih predmeta, ili neuobičajene transakcije koje nemaju stvarnu i zakonitu namjenu
- D. da se gotovinska plaćanja ili plaćanja u naravi obeshrabruju i prate kako bi se izbjegla njihova upotreba kao zamjena za mito
- E. da se knjigovodstveni i drugi relevantni dokumenti evidentiraju i pohranjuju u skladu s lokalnim zakonom i ne uništavaju namjerno prije zakonski propisanog roka
- F. da su poslovne knjige i računovodstveni zapisi dostupni za pregled upravnom odboru poduzeća, unutarnjim i vanjskim revizorima te propisno ovlaštenim državnim tijelima pod uvjetom povjerljivosti
- G. da se uspostavi neovisni sustav nadzora i revizijske kontrole, bilo putem unutarnjih bilo vanjskih revizora, radi razotkrivanja transakcija koje su u suprotnosti s ovim Pravilima ili mjerodavnim računovodstvenim pravilima te koji prema potrebi predviđa odgovarajuće korektivne radnje
- H. da se pridržava svih odredbi nacionalnih poreznih zakona i propisa uključujući i one kojima se zabranjuje odbitak bilo kojeg oblika podmićivanja od oporezivog dohotka.

Članak 10. | Unutrašnja i vanjska suradnja

Djelatnike poduzeća koji su odgovorni i predvode napore za usvajanje i provedbu Pravila potiče se da usko surađuju s onima koji su odgovorni za druga ključna područja kao što su održivost, financije, revizija, zaštita podataka, politike, rizici ili pravo.

Kako bi promicala i razvijala prakse sadržane u ovima Pravilima, poduzećima se savjetuje da surađuju međusobno kao i s odgovarajućim međunarodnim, regionalnim i sektorskim inicijativama te drugim mjerodavnim dionicima, uključujući antikorupcijske inicijative s javnim sektorom, u duhu kolektivnog djelovanja.

U mjeri u kojoj to dopuštaju primjenjivi nacionalni zakoni, poduzeća se dodatno potiču na suradnju s domaćim i stranim tijelima za provedbu zakona koja provode istrage u vezi s korupcijom, značajne za poduzeće.

Dio III.

Elementi učinkovitoga korporativnog programa usklađenosti

Članak 11. | Elementi učinkovitoga korporativnog programa usklađenosti

Svako poduzeće treba implementirati učinkovit korporativni program usklađenosti (i) koji odražava ova Pravila i primjenjivo pravo (ii) koje se temelji na rezultatima periodično provedenih procjena rizika s kojima se poduzeće suočava u poslovnom okružju, (iii) koji je prilagođen posebnim okolnostima u kojima se nalazi poduzeće, i to (iv) radi sprječavanja, reagiranja na koruptivna kaznena djela i njihova otkrivanja te promicanja kulture integriteta i društveno odgovornog poslovanja u poduzeću.

Svako bi poduzeće trebalo razmotriti uključivanje svih ili nekih od sljedećih dobrih praksi u svoj korporativni program usklađenosti. Konkretno, od sljedećih mjera može odabrati one koje smatra primjerenijima za sprječavanje korupcije s obzirom na konkretne okolnosti poduzeća ili koje su primjenjive u skladu s obvezama ili zahtjevima lokalnog zakona, na temelju vlastite proporcionalne procjene rizika:

- A. **Predanost članova uprave / upravnog odbora, najviše pozicioniranih rukovoditelja, članova izvršnog odbora i zaposlenika na rukovodećoj funkciji:** izražavanje snažne, izričite i vidljive potpore i predanosti korporativnom programu usklađenosti od strane članova uprave / upravnog odbora, najviše pozicioniranih rukovoditelja, članova izvršnog odbora i zaposlenika na rukovodećoj funkciji unutar poduzeća („stav na vrhu”).
- B. **Autonomija i resursi:** imenovanje jednog ili više viših (na puno ili skraćeno radno vrijeme) dužnosnika za usklađenost da nadgledaju i koordiniraju korporativni program usklađenosti uz dodjelu odgovarajuće razine resursa, ovlasti i neovisnosti, a koji će periodično izvještavati upravu / upravni odbor ili njihove odgovarajuće odbore te najviše pozicionirano rukovodstvo.
- C. **Procjena rizika:** davanje ovlasti upravi / upravnom odboru, njegovu odgovarajućem tijelu/odboru ili osobama odgovornim za provedbu korporativnog programa usklađenosti da provode periodične procjene rizika i neovisne revizije pridržavanja ovih Pravila i da, prema potrebi, preporučuju korektivne mjere ili politike. To se može učiniti u sklopu šireg sustava revizije korporativne usklađenosti i/ili procjene rizika.
- D. **Dubinska analiza:** provedba odgovarajuće dubinske analize, utemeljene na strukturiranom pristupu upravljanju rizikom, pri odabiru svojih zaposlenika te trećih strana. Odgovarajuća dubinska analiza može varirati ovisno o veličini i prirodi poduzeća, transakciji ili trećoj strani te bi trebala moći otkriti i spriječiti vrste prekršaja koje će se najvjerojatnije dogoditi u određenoj liniji poslovanja poduzeća. Dubinska analiza mora se ažurirati u određenim intervalima.
- E. **Politike:** uspostavljanje jasno uobličenog i vidljivog skupa pisanih standarda (politika i smjernica) koji odražavaju ova Pravila i koji su obvezujući za sve zaposlenike i treće strane, prema potrebi, u cijelom poduzeću.
- F. **Obuka i komunikacija:** prema potrebi, pružanje zaposlenicima i trećim stranama periodičnih smjernica i certificirane obuke za prepoznavanje stvarnih ili potencijalnih koruptivnih kaznenih djela u svakodnevnom poslovanju poduzeća. Poduzeća bi trebala uzeti u obzir važnost u smislu učinkovitosti (i) pružanja povremene obuke temeljene na riziku, (ii) osmišljavanja odgovarajućega nastavnog plana i programa

obuke i (iii) osiguranja periodične interne i vanjske komunikacije u vezi s antikorupcijskom politikom poduzeća.

- G. **Programi za prijavitelje nepravilnosti:** nuđenje učinkovitih, pouzdanih i sigurnih kanala da se u potpunoj diskreciji izrazi zabrinutost, zatraži savjet ili u dobroj vjeri prijave stvarna ili potencijalna kaznena djela korupcije, bez straha od odmazde ili disciplinskih mjera. Sve prijave u dobroj vjeri (prijave *bona fide*) moraju se odmah istražiti i riješiti. Uspostava politike zaštite prijavitelja nepravilnosti od odmazde ključna je za program za prijavitelje nepravilnosti. Provjerite [Smjernice Međunarodne trgovačke komore o prijavi nepravilnosti iz 2022.](#) za daljnje upute.

Kada istražuje izražene zabrinutosti u vezi s korupcijom, poduzeće treba razumjeti očekivanja odgovarajućih tijela glede vlastita razotkrivanja i suradnje tijekom istraga.

- H. **Praćenje i revizija:** uspostava i održavanje odgovarajućih sustava kontrole, praćenja i postupaka izvještavanja uključujući angažiranje neovisnih revizora.
- I. **Korektivne radnje i disciplinske mjere:** postupanje po prijavljenim ili otkrivenim povredama antikorupcijske politike poduzeća poduzimanjem odgovarajuće analize uzroka, korektivnih radnji i disciplinskih mjera te razmatranjem odgovarajućega javnog razotkrivanja provedbe antikorupcijske politike poduzeća, podložno ograničenjima povjerljivosti.
- J. **Procesi ljudskih resursa:** uključivanje provjere poslovno-etičkih kompetencija u ocjenjivanju i promicanju menadžmenta te mjerenje ostvarenja ciljeva ne samo prema financijskim pokazateljima već i prema načinu na koji su ciljevi ostvareni, a napose prema usklađenosti s antikorupcijskom politikom poduzeća.

Kako bi se potaknula na usklađenost, poduzeća trebaju razmotriti uvođenje odredbi o povratu naknada u slučajevima kada zaposlenici sudjeluju ili su odgovorni za kršenje antikorupcijske politike te primjenjivih zakona i propisa.

Potrebno je redovito obučavati i ocjenjivati ključne zaposlenike na područjima koja su izložena visokom riziku od korupcije (uključujući i provjeru njihova pridržavanja antikorupcijskih standarda u razumnim intervalima) te treba razmotriti rotaciju takvog osoblja.

- K. **Komunikacijski kanali:** poduzeća bi trebala razmotriti uspostavljanje jasnih i strogih smjernica o korištenju uređajima i elektroničkim komunikacijskim kanalima tijekom poslovnih aktivnosti. Poduzeća bi trebala nastojati osigurati mehanizme za upravljanje i očuvanje informacija sadržanih u odobrenim elektroničkim komunikacijskim kanalima.
- L. **Stalno poboljšanje, periodično testiranje i revizija:** uključivanje u smislene napore kako bi se povremeno revidirao vlastiti korporativni program usklađenosti da bi se osiguralo da naučene lekcije ne postanu zastarjele. Kako bi spriječila zaobilaženje internih kontrola poduzeća, poduzeća bi trebala razmotriti poboljšanje svoga programa korporativne usklađenosti angažiranjem vanjskog certificiranja, provjere ili jamstva.

Za učinkovito mjerenje i procjenu potrebno je razviti metriku utjecaja koja pokazuje razinu učinkovitosti programa korporativne usklađenosti.

- M. **Financijsko izvještavanje i računovodstvo:** osmišljavanje financijskih i računovodstvenih postupaka za vođenje objektivnih i točnih poslovnih knjiga i računovodstvenih evidencija kako bi se spriječila njihova upotreba sa svrhom sudjelovanja u koruptivnim praksama ili njihova prikrivanja.
- N. **Vanjsko izvještavanje:** javno izvještavanje u pristupačnom obliku o različitim elementima korporativnog programa usklađenosti uključujući obuku i metriku upravljanja incidentima. Osiguravanje vanjskog izvještavanja u skladu je sa suvremenim očekivanjima prema korporativnim programima usklađenosti poduzeća. Izvješće o usklađenosti može dioničarima i drugim dionicima pokazati u kojoj je mjeri poduzeće pouzdano, sigurno i ispunjava etičke standarde.

Dio IV.

Definicije

Prednost je bilo koja vrijednost, bilo financijska, monetarna, novčana ili druge, uključujući, ali ne i ograničavajući se na: (i) gotovinu, (ii) bilo koju vrstu dobara ili imovine uključujući pokretnine, pokretnu imovinu, osobnu imovinu, nekretnine, nepokretnu imovinu, građansku ili komercijalnu, materijalnu i nematerijalnu imovinu te vrijednosne papire, (iii) usluge, (iv) pozivnice, ugošćivanje ili gostoprimstvo uključujući obroke, ulaznice za događanja i predstave itd., (v) putne troškove ili troškove godišnjeg odmora, (vi) pogodnosti ili popuste, (vii) darove, dobrotvorne priloge i donacije, (viii) zapošljavanje ili bilo koju drugu vrstu položaja za osobu koju se podmićuje ili njoj blisku osobu, (ix) otpust duga ili obveze, (x) uvećavanje ili povećanje duga ili obveze; (xi) popust, odricanje od naknade, (xii) medicinski tretman i (xiii) bilo koju drugu korist ili bilo što vrijedno.

Podmićivanje je nuđenje, obećanje, davanje, odobravanje ili prihvaćanje bilo koje neopravdane novčane ili druge prednosti, od strane ili prema javnom dužnosniku i direktoru, dužnosniku ili zaposleniku poduzeća, ili bilo kojoj drugoj osobi s namjerom nepropisnog dobivanja ili zadržavanja poslovanja ili prednosti, npr. u vezi s dodjelom ugovora o javnoj ili privatnoj nabavi, regulatornim dozvolama, oporezivanjem, carinskim, sudskim i zakonodavnim postupcima.

Podmićivanje često uključuje (i) vraćanje dijela ugovorne isplate javnim službenicima ili zaposlenicima druge ugovorne strane, njihovim bliskim rođacima, prijateljima ili trećim stranama ili (ii) korištenje posrednikom, poput agenata, podizvođača, konzultanata ili drugih trećih strana, za usmjeravanje plaćanja javnim službenicima ili zaposlenicima druge ugovorne strane, njihovim rođacima, prijateljima ili trećim stranama.

Riječ podmićivanje ima uže značenje od korupcije, izraza koji se ponekad rabi kako bi uključio gotovo svako kršenje integriteta.

Upravni odbor jest tijelo koje ima krajnju odgovornost za poduzeće.

Podmićivanje javnih dužnosnika svaki je oblik korupcije pri čemu je svrha podmićivanja stjecanje neprimjerene prednosti radnjom ili propustom javnog dužnosnika glede njegovih/njezinih javnih dužnosti.

Komercijalno podmićivanje svaki je oblik podmićivanja čiji je cilj navesti privatnu osobu, npr. suradnika poduzeća u privatnom sektoru, da prekrši svoje dužnosti prema tom poduzeću.

Sukob interesa odnosi se na određeni oblik korupcije pri kojem pojedinac sam sebi daje neprimjerenu prednost korištenjem svojom ovlasti donošenja odluka u svoju korist (ili u korist njemu/njoj bliske osobe). Sukobi interesa mogu nastati kada se privatni interesi pojedinca ili njegovih/njezinih bliskih rođaka, prijatelja ili poslovnih kontakata razlikuju od interesa organizacije kojoj pojedinac pripada. Tipični sukobi interesa uključuju zapošljavanje rođaka ili favoriziranje rođaka kao dobavljača robe ili pružatelja usluga.

Korupcija u restriktivnom smislu predstavlja podmićivanje, a u širem smislu svako kršenje integriteta. Korupcija uključuje podmićivanje, iznudu ili traženje mita, trgovanje utjecajem, financiranje podmićivanja zbog nemara te pranje prihoda stečenih ovim praksama.

Ovi oblici korupcije također se u Pravilima nazivaju korupcijskim djelima ili praksama.

Poduzeće je bilo koja osoba koja se bavi poslovnim i drugim gospodarskim aktivnostima, bilo da je utemeljena radi profita ili ne, uključujući i bilo koji subjekt pod kontrolom države ili neke njezine teritorijalne jedinice; uključuje i matično društvo te domaće ili strane podružnice pod njegovom kontrolom.

Iznuda ili traženje mita jest traženje mita bez obzira je li ono povezano s prijetnjom ili nije u slučaju da se taj zahtjev odbije.

Plaćanja radi ubrzavanja postupaka neslužbena su, neprikladna plaćanja koja su izvršena prema javnom dužnosniku kako bi se olakšalo, osiguralo ili ubrzalo izvođenje rutinskih ili neophodnih aktivnosti, a koje uključuju nediskrecijske radnje, na koje davatelj plaćanja radi ubrzavanja postupaka ima zakonsko pravo.

Dar je svaka uplata, napojnica, nagrada, poklon ili druga prednost, bilo novčana ili ne, ponuđena, obećana, dana ili primljena, bez ikakve izravne ili neizravne materijalne ili nematerijalne naknade.

Gostoprimstvo predstavlja sve oblike društvenih pogodnosti, zabave, putovanja ili smještaja ili poziv na sportsko ili kulturno događanje.

Partneri u zajedničkom pothvatu ili konzorciju jesu partneri poduzeća na određenom projektu ili aktivnosti. Dogovori/aranžmani zajedničkog pothvata ili konzorcija mogu biti u obliku partnerstva ili zajedničke tvrtke kćeri. Međutim, oni se mogu rabiti za prijevaru tj. prikrivanje korupcije, posebno kada uključuju lokalnog partnera u zemlji s visokim rizikom od korupcije.

Pranje prihoda stečenih podmićivanjem, iznudom, traženjem mita ili trgovanjem utjecajem jest prikrivanje ili maskiranje nezakonitog podrijetla, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja ili vlasništva nad imovinom, zbog spoznaje da je ta imovinska korist stečena kaznenim djelom.

Javni dužnosnik jest svaka osoba koja obnaša zakonodavnu, upravnu ili sudsku dužnost na bilo kojoj razini vlasti, nacionalnoj, lokalnoj ili stranoj, ili bilo koja osoba koja obavlja javnu funkciju uključujući i javnu agenciju ili javno poduzeće, ili bilo koji dužnosnik ili predstavnik javne domaće ili međunarodne organizacije, ili bilo koji član političke stranke, ili kandidat za inozemnu političku ili drugu javnu dužnost. Međunarodni državni službenici također su javni dužnosnici. Zaposlenici javnih poduzeća (poduzeća na koja vlada ima dominantan utjecaj) javni su dužnosnici osim ako poduzeće ne posluje na trgovinskoj osnovi na svome tržištu kao privatno poduzeće. Zaposlenici privatnog poduzeća koji obavljaju djelatnost u privatnom interesu, poput carinske kontrole ili poslova delegiranih u vezi s javnom nabavom, također se smatraju javnim službenicima u tom smislu.

Javno podmićivanje svaki je oblik korupcije gdje je svrha podmićivanja dobivanje nedopuštene koristi zbog djela ili propusta javnog dužnosnika u vezi s njegovim/njezinim javnim dužnostima. Napomena: ovo je definiran pojam.

Društveno odgovorno poslovanje podrazumijeva davanje pozitivnog doprinosa gospodarskom, ekološkom i društvenom napretku radi postizanja održivog razvoja te izbjegavanje i rješavanje negativnih utjecaja povezanih s izravnim i neizravnim poslovanjem, proizvodima ili uslugama poduzeća.

Pravila podrazumijevaju Pravila ICC-ja za borbu protiv korupcije (izdanje 2023.).

Treće strane, kako je navedeno u ovim Pravilima, određuju se u kontekstu antikorupcijskog programa, a prema procjeni rizika poduzeća. Treće su strane neovisni pojedinci ili organizacije koje nemaju podređeni status u odnosu na poduzeće, no s njime imaju ugovorni ili pravni odnos bilo koje prirode. Bez ograničenja, treće strane mogu uključivati:

- agente
- poslovne partnere
- konzultante
- izvođače radova
- partnere u zajedničkom pothvatu ili konzorciju

- distributere/preprodavače
- logistiku, upravljanje opskrbnim lancem, skladištenje, održavanje itd.
- marketinške i prodajne agente
- carinske posrednike ili agente za vize
- dobavljače
- ostale posrednike.

Trgovanje utjecajem jest nuđenje ili traženje neopravdane prednosti kako bi se izvršio neprikladan, stvaran ili navodni utjecaj radi dobivanja neopravdane prednosti za izvornog poticatelja djela ili za bilo koju drugu osobu od strane javnog dužnosnika.

O Međunarodnoj trgovačkoj komori

Međunarodna trgovačka komora (ICC) institucionalni je predstavnik više od 45 milijuna tvrtki u više od 170 zemalja. Temeljna je misija ICC-ja učiniti poslovanje uspješnim za sve, svakoga dana i svagdje. Jedinstvenom kombinacijom zagovaranja, pružanja rješenja i postavljanja standarda promičemo međunarodnu trgovinu, društveno odgovorno poslovanje i globalni pristup regulativi, uz pružanje vodećih usluga rješavanja sporova na tržištu. Naše su članice mnoge vodeće svjetske tvrtke, mala i srednja poduzeća, poslovna udruženja i lokalne trgovačke komore.

33-43 avenue du Président Wilson, 75116 Paris, France
T +33 (0)1 49 53 28 28 E icc@iccwbo.org
www.iccwbo.org @iccwbo